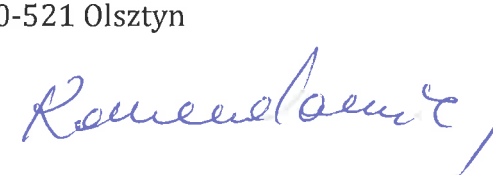
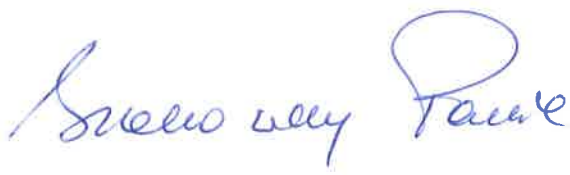

Warszawa, dnia 13 września 2019 r.

1385/2019/JJe/ZG

Szanowny Pan
Komendant Wojewódzki Policji
nadinsp. Tomasz Klimek
Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie
ul. Partyzantów 6/8
10-521 Olsztyn

I. Wstęp

Helsińska Fundacja Praw Człowieka (dalej: HFPC) pragnie wyrazić zaniepokojenie sytuacją opisaną w artykule Daniela Flisa pt. *37-latek zmarł w czasie interwencji policji, którą wezwał na pomoc. Rodzina: znęcano się nad nim*, który ukazał się 13 września 2019 r. na portalu oko.press¹. Przedmiotowa publikacja dotyczy śmierci Tomasza Wróblewskiego podczas interwencji Policji w Ełku. O problemie informował również portal Suwałki24.pl². Ponadto do HFPC zwrócił się Radny Powiatu Ełckiego Tomasz Bartnik z prośbą o zainteresowanie się sprawą śmierci mężczyzny.

II. Stan faktyczny

Jak wynika z doniesień medialnych, do zdarzenia miało dojść w nocy z 13 na 14 sierpnia 2019 r. Zgodnie z przedstawionymi w artykule informacjami, Tomasz Wróblewski zadzwonił na telefon alarmowy w celu zgłoszenia, że jego samochód był okradany. Do hotelu, w którym przebywał dzwoniący, przyjechali policjanci. Choć mężczyzna informował, że znajduje się pod wpływem narkotyków, do interwencji nie wezwano pogotowia ratunkowego.

¹ D. Flis, *37 latek zmarł w czasie interwencji Policji którą wezwał na pomoc. Rodzina: znęcano się nad nim*, oko.press, <https://oko.press/37-latek-zmarl-w-czasie-interwencji-policji-ktora-wezwal-na-pomoc-rodzina-znecano-sie-nad-nim/> (dostęp: 13.09.2019 r.)

² *Śmierć 37-latka z Filipowa. Czy zginął w wyniku brutalnej interwencji policji?*, Suwałki24.pl, <http://www.suwalki24.pl/article/1,smierc-37-latka-z-filipowa-czy-zginal-w-wyniku-brutalnej-interwencji-policji> (dostęp: 13.09.2019 r.)

Zgodnie z artykułem z relacji obecnej w pokoju kobiety wynika, że mężczyzna został obezwładniony, założono mu kajdanki oraz użyto wobec niego gazu pieprzowego. Wówczas świadek została wyproszona z pomieszczenia. Zatrzymany został sam z funkcjonariuszami na kilka minut, po czym wyprowadzono go siłą z hotelu. Z doniesień świadka wynika, że na zewnątrz nagrała ona dwa filmy, przedstawiające funkcjonariuszy siedzących na Tomaszu Wróblewskim, stojących na jego nogach i przyciskających go do ziemi. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w materiale prasowym, na miejscu zdarzenia pojawił się drugi patrol Policji. Funkcjonariusze mieli zwrócić uwagę, że mężczyzna nie oddycha, rozpocząć reanimację i wezwać karetkę pogotowia ratunkowego, która przyjechała po 15 – 20 minutach. Kobieta poinformowała, że policjant odebrał jej telefon, z którego zostały usunięte zrobione przez nią nagrania.

Zgodnie z relacją rodziny Tomasza Wróblewskiego, na ciele zmarłego mężczyzny widniały obrażenia, takie jak: złamany nos, ślady uderzeń tępym narzędziem w górnej części płata czołowego, wgłębienia w czaszce, odcisk podeszwy buta z tyłu głowy, ślady duszenia na szyi czy krwawe rany w pobliżu skroni. Brat zmarłego został poinformowany, że Tomasz Wróblewski był agresywny i niemożliwe było uspokojenie go. Z doniesień medialnych wynika, że Prokuratura Rejonowa w Ełku zapewniła rodzinę zmarłego mężczyzny, że obrażenia powstałe w trakcie policyjnej interwencji nie przyczyniły się do zgonu, choć jak wskazuje autor artykułu, nie było wówczas wyników sekcji zwłok.

W sprawie zostało wszczęte śledztwo, które ma wyjaśnić, czy nie doszło do przekroczenia uprawnień przez funkcjonariusze Policji. Od 26 sierpnia 2019 r. prowadzenie czynności został przekazane Prokuraturze Rejonowej w Augustowie.

III. Stan prawny

Helsińska Fundacja Praw Człowieka jest organizacją pozarządową, której statutowym celem jest ochrona praw człowieka. Należy podkreślić, że śmierć osoby pozbawionej wolności może stanowić potencjalne naruszenie art. 2 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (dalej: ETPCz, Konwencja). W kontekście niniejszej sprawy pragniemy poczynić kilka systemowych uwag na temat gwarancji wynikających z **art. 2 Konwencji** stanowiącego o prawie do życia.

Po pierwsze, należy powtórzyć za L. Garlickim, że pozbawienie wolności przez funkcjonariuszy państwowych oznacza **przyjęcie przez nich odpowiedzialności za**

życie i integralność fizyczną danej osoby. Zakłada się bowiem, że – skoro już doszło do pozbawienia wolności – to osoba taka pozostaje pod pełną kontrolą państwa i nie może stwarzać zagrożeń, o jakich mówi art. 2 ust. 2 EKPCz. Śmierć osoby w jakikolwiek sposób pozbawionej wolności rodzi po stronie państwa obowiązek wykazania, że jego funkcjonariusze nie ponoszą za nią odpowiedzialności. Odpowiedzialność państwa przybiera tu szerszy charakter, gdyż, obok generalnie przewidzianej przez art. 2 ust. 2 EKPCz odpowiedzialności za ekscesywne użycie „śmiertelnej siły”, pojawia się odpowiedzialność za zaniedbania prowadzące do utraty życia spowodowanej działaniami osób trzecich, chorobą bądź wypadkiem³.

Artykuł 2 Konwencji zobowiązuje także państwo do wyjaśnienia każdego przypadku utraty życia, który w sposób oczywisty nie wynika z przyczyn naturalnych (aspekt proceduralny prawa do życia). W opinii ETPC, „zdecydowanie niewystarczające jest pozostawienie tylko cywilnoprawnych dróg działania, bo nie dają one możliwości ukarania sprawców”⁴. Ponadto, „postępowanie karne musi zostać wszczęte i prowadzone z urzędu, gdy tylko władze powezmą wiadomość o przypadku pozbawienia życia”⁵. Samo postępowanie zaś musi mieć charakter efektywny, tzn. musi być prowadzone w sposób pozwalający zarówno na ustalenie przebiegu wypadków, jak i – ewentualne – oskarżenie i ukaranie osób odpowiedzialnych za bezprawne działania. Warto nadmienić, że w warunkach ponoszenia przez władze pełnej odpowiedzialności za życie i zdrowie człowieka (np. pozbawienia wolności) nieadekwatność krajowego dochodzenia może doprowadzić do konkluzji, że doszło do naruszenia art. 2 w aspekcie materialnym⁶.

IV. Wnioski

Należy wyraźnie podkreślić, że artykuł 2 EKPCz zobowiązuje państwo do powstrzymania się przed umyślnym i bezprawnym pozbawieniem życia, ale także do podjęcia niezbędnych kroków w celu ochrony jednostek. Ponadto, proceduralne obowiązki wynikające z art. 2 Konwencji zostały określone przez Trybunał bardzo szeroko, a ich niedopełnienie ze strony państwa skutkować może stwierdzeniem

³ L. Garlicki (red.), *Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Komentarz do artykułów 1-18*, Tom. 1, Warszawa 2010, s. 81.

⁴ Wyrok ETPCz w sprawie *Yasa p. Turcji* (skarga nr 22495/93).

⁵ Zob. wyroki ETPCz w sprawach: *Ergi p. Turcji* (skarga nr 23818/94), *Nachova i inni p. Bułgarii* (skargi nr 43577/98 i 43579/98).

⁶ Wyrok ETPCz w sprawie *Mojsiejew*, par. 65.

naruszenia Konwencji. Helsińska Fundacja Praw Człowieka poleca zatem uwadze powyższe rozważania Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Sprawa śmierci 37-letniego Tomasza Wróblewskiego podczas interwencji Policji w Ełku powinna zostać wyjaśniona wszechstronnie – tj. w sposób odpowiadający powołanym wyżej standardom Trybunału.

Mając powyższe na uwadze, zwracamy się do Pana Komendanta z prośbą o odniesienie się do przedmiotowej sprawy oraz udzielenie Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka informacji na temat wyników toczącego się postępowania. W szczególności prosimy o odpowiedź na pytanie, czy w ocenie Pana Komendanta interwencja policjantów w Ełku była przeprowadzona zgodnie z zaleceniami Komendanta Głównego Policji związanymi ze sposobem prowadzenia przez funkcjonariuszy Policji taktyk i technik interwencji wobec osób, których zachowanie wskazuje na możliwość zażycia środków odurzających lub występowania zaburzeń psychicznych.

W imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

2 czerwca 2018 r.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
KOORDYNATOR PROGRAMU
INTERWENCJI PRAWNEJ

Piotr Kubaszewski

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
PREZES ZARZĄDU

Danuta Przywara